

NODIADAU EGLURHAOL

Mae'r wybodaeth a roddir isod yn egluro rhai o'r termau y gellir eu defnyddio mewn hysbysiad galw am dalu ardreth annomestig ac yn yr wybodaeth ategol. Gellir cael gwybodaeth bellach ynghylch rhwymedigaeth i dalu ardrethi annomestig gan awdurdodau bilio.

Ardrethi annomestig

Mae'r ardrethi annomestig a gesglir gan awdurdodau bilio yn cael eu talu i gronfa ganolog a'u hailddosbarthu i gynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol ac i gomisiynwyr heddlu a throseddu.

Mae eich cyngor a'ch comisiynydd heddlu a throseddu yn defnyddio eu cyfrannau o'r incwm ardrethi a ailddosberthir, ynghyd ag incwm oddi wrth y rhai sy'n talu'r dreth gyngor iddynt, y grant cynnal refeniw a ddarperir gan Weinidogion Cymru a symiau penodol eraill, i dalu am y gwasanaethau a ddarperir ganddynt. Gellir cael gwybodaeth bellach am y system ardrethi annomestig, gan gynnwys pa ryddhadau sydd ar gael, drwy fynd i <https://busnescymru.llyw.cymru/>

Gwerth Ardrethol

Gosodir gwerth ardrethol eiddo annomestig yn y rhan fwyaf o achosion gan swyddog prasio annibynnol o Asiantaeth y Swyddfa Brisio, sy'n un o Asiantaethau Gweithredol Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThEM). Maent yn llunio ac yn cynnal rhestr lawn o werthoedd ardrethol pob eiddo annomestig yng Nghymru, ac mae ar gael ar eu gwefan yn www.gov.uk/government/organisations/valuation-office-agency fel arfer, caiff pob eiddo annomestig ei ailbrisio bob 5 mlynedd. O 1 Ebrill 2017 mae gwerth ardrethol eiddo yn cynrychioli ei werth rhentol blynyddol ar y farchnad agored fel yr oedd ar 1 Ebrill 2015.

Yn achos eiddo cyfansawdd sy'n rhannol ddomestig ac yn rhannol annomestig, ymwneud â'r rhan annomestig yn unig y mae'r gwerth ardrethol. Dangosir gwerth pob eiddo y mae ardreth yn daladwy i'ch awdurdod arno yn y rhestr ardrethi leol, y gellir edrych ar gopi ohoni yn Asiantaeth y Swyddfa Brisio, Ty'r Rhaglyw, Stryt y Rhaglyw, Wrecsam LL11 1PR ac Cyngor Sir Y Fflint, Neuadd y Sir, Yr Wyddgrug, Sir Y Fflint CH7 6NA.

Ailbrisio

Caiff yr holl werthoedd ardrethol eu hailasesu mewn ailbrisriad cyffredinol er mwyn sicrhau bod yr ardrethi a delir gan unrhyw un trethdalwr yn adlewyrchu newidiadau dros amser yng ngwerth ei eiddo o gymharu ag eraill. Mae hyn yn helpu i gadw'r system ardrethi yn deg drwy ddiweddarau prisiau yn unol â newidiadau yn y farchnad. Cafodd y rhestr ardrethi bresennol effaith ar 1 Ebrill 2017 ac mae'n seiliedig ar werthoedd fel yr oeddent ar 1 Ebrill 2015.

Yn y flwyddyn y mae ailbrisriad yn cael effaith, ailbennir sylfaen y lluosydd er mwyn cymryd i ystyriaeth newidiadau cyffredinol i gyfanswm y gwerth ardrethol ac i sicrhau nad yw'r ailbrisriad yn codi arian ychwanegol.

Newid yn y gwerth ardrethol

Gall y gwerth ardrethol newid os yw'r swyddog prasio yn credu bod amgylchiadau'r eiddo wedi newid. Caiff y trethdalwr (ac eraill penodol sydd â buddiant yn yr eiddo), o dan amodau penodol, hefyd gynnig newid yn y gwerth. Os na fydd y trethdalwr a'r swyddog prasio yn cytuno ar y prisiad o fewn 3 mis i wneud y cynnig, bydd y mater yn cael ei gyfeirio gan y swyddog prasio fel apêl gan y cynigydd i Dribiwnlys Prasio Cymru. Mae gwybodaeth bellach ynghylch sut i gynnig newid mewn gwerth ardrethol ar gael gan swyddfeydd prasio.

Y lluosydd Ardrethi Annomestig

Dyma'r gyfradd yn y bunt y lluosir y gwerth ardrethol â hi i roi swm y bil ardrethol blynyddol ar gyfer eiddo. Mae'r lluosydd a bennir bob blwyddyn gan Weinidogion Cymru yr un fath ar gyfer Cymru gyfan ac, ac eithrio mewn blwyddyn ailbrisio, ni all godi fwy na chyfradd y cynnydd yn y mynegai prisiau manwerthu.

Cynigion ac apelau

Mae gwybodaeth am yr amgylchiadau y gellir cynnig newid yn y gwerth ardrethol oddi tanynt ac am sut y gellir gwneud cynnig o'r fath ar gael gan y swyddfa brisio leol a ddangosir uchod. Mae rhagor o wybodaeth am y trefniadau apelio ar gael gan Cyngor Sir y Fflint neu gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio.

Mae Tribiwnlys Priso Cymru yn darparu gwasanaeth apelau annibynnol rhad ac am ddim sy'n ymdrin ag apelau ynghylch Ardrethi Annomestig a'r Dreth Gyngor. Gellir gweld eu manylion cyswllt yma <http://www.valuation-tribunals-wales.org.uk/cy/cartref.html>

Ardrethi eiddo heb ei feddiannu

Gall perchnogion eiddo annomestig sydd heb eu meddiannu fod yn agored i dalu ardrethi eiddo gwag a godir yn ôl 100% o'r rhwymedigaeth arferol. Mae'r rhwymedigaeth yn dechrau ar ôl i'r eiddo fod yn wag am 3 mis neu, yn achos eiddo diwydiannol penodol, ar ôl i'r eiddo fod yn wag am 6 mis. Mae mathau penodol o eiddo wedi eu heithrio rhag ardrethi eiddo gwag.

Rhyddhad elusennol ac yn ôl disgrisiwn

Mae hawl gan elusennau a chlybiau chwaraeon cymunedol amatur i gael rhyddhad o 80% rhag ardrethi ar unrhyw eiddo annomestig -

(a) yn achos elusennau, pan ddefnyddir yr eiddo yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddibenion elusennol; neu

(b) yn achos clwb, pan fo'r clwb wedi ei gofrestru gyda Chyllid a Thollau EM.

Mae gan awdurdodau bilio ddisgrisiwn i beidio â chodi rhan neu'r cyfan o'r 20% sy'n weddill o'r bil ar eiddo o'r fath a gallant hefyd roi rhyddhad mewn cysylltiad ag eiddo a feddiennir gan gyrff penodol nad ydynt wedi eu sefydlu nac yn cael eu rhedeg i wneud elw.

Am ragor o wybodaeth ynghylch clybiau dylech gysylltu â *cyfeiriad Cyllid a Thollau EM*, (y wefan yw <http://www.hmrc.gov.uk>).

Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach

Mae Gorchymyn Ardrethi Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i fusnesau bach) (Cymru) 2017(3) yn gwneud darpariaeth ar gyfer rhyddhad ardrethi i fusnesau bach. Mae manylion llawn gan gynnwys y meini prawf cymhwysedd, yr eithriadau, y gofynion gweithdrefnol a'r rhyddhadau ardrethi perthnasol ar gael gan yr awdurdod bilio.

Rhyddhad ardrethi trosiannol

Mae Rheoliadau Ardrethi Annomestig (Symiau a Godir) (Cymru) 2016(1) yn gwneud darpariaeth ar gyfer rhyddhad trosiannol i fusnesau bach y mae'r ailbrisio hereditamentau annomestig sy'n cael effaith o 1 Ebrill 2017 yn cael effaith andwyol arnynt. Mae manylion llawn gan gynnwys y meini prawf cymhwysedd, yr eithriadau, y gofynion gweithdrefnol a'r rhyddhadau ardrethi perthnasol ar gael gan yr awdurdod bilio.

Cymorth gwladwriaethol

Gallai rhyddhad rhag talu ardrethi annomestig fod yn gyfystyr â chymorth gwladwriaethol. Mae'n gyfreithlon pan fo'n cael ei ddarparu yn unol â Rheoliad y Comisiwn (EU) 1407/2013 ar gymorth de minimis. Mae'r rheoliad de minimis yn caniatáu i fenter gael hyd at 200,000 o gymorth 'de minimis' dros gyfnod treigl o dair blynedd. Os ydych yn cael, neu wedi cael, unrhyw gymorth 'de minimis' a roddwyd yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol neu'r ddwy flynedd ariannol flaenorol (o unrhyw ffynhonnell), dylech hysbysu'r awdurdod bilio ar unwaith am fanylion y cymorth a gafwyd.

Gwybodaeth Am Gyllideb 2018/19

Sut mae'r arian yn cael ei wario

2017-18 Gwir Gost £000s	Gwasanaethau	2018-19 Gwariant £000s	2018-19 Incwm £000s	2018-19 Gwir Gost £000s
2,985	Prif Weithredwr	3,038	(1)	3,037
12,292	Cymuned a Menter	61,087	(49,043)	12,044
99,548	Addysg a Ieuenctid	120,985	(20,255)	100,730
7,600	Llywodraethu	9,311	(1,389)	7,922
7,947	Newid Sefydliadol	17,185	(10,015)	7,170
4,228	Pobl ac Adnoddau	4,786	(244)	4,542
4,980	Cynllunio a'r Amgylchedd	8,544	(3,371)	5,173
64,040	Gwasanaethau Cymdeithasol	84,899	(16,600)	68,299
27,423	Strydwedd a Chludiant	41,568	(12,198)	29,370
231,043		351,403	(113,116)	238,287
13,262	Cyfrif Canolog Buddsoddi a Benthyciadau			13,562
7,239	Cyllid Canolog			8,386
7,547	Cyrrff sy'n codi trethi			7,622
(1,590)	Aildaliadau Canolog			(1,584)
(2,345)	Cyfraniad at / (Gostyngiad Mewn) balansau			(1,945)
24,113	Cyfanswm Gwasanaethau Canolog			26,041
255,156	CYFANSWM GWASANAETHAU			264,328

O ble y daw'r arian

2017-18 £000'oedd	Ffynhonnell	2018-19 £000'oedd
185,033	Grant Cynnal Refeniw	189,156
70,123	Wedi'i dalu gan Drethdalwyr	75,172
255,156	Cyfanswm Yr Ariannu	264,328
5,769	Gweddillion (Dygwyd Ymlaen)	5,769
5,769	Gweddillion (Cariwyd Ymlaen)	5,769

Newidiadau mewn Arian Wrth Gefn

	Balans Amcangyfrifedig 31/3/2018 £000'au	Symudiadau arfaethedig yn 2018/19 £000'au	Balans Amcangyfrifedig 31/3/2019 £000s
Refeniw Cyffredinol Wrth Gefn	11,933	(1,945)	9,988
Arian Clustnodedig Wrth Gefn	8,094	(135)	7,959
Arian Wrth Gefn Ysgolion	(28)	-	(28)
Arian Wrth Gefn CRT	1,116	-	1,116
Cyfanswm	21,115	(2,080)	19,035

Gwariant Cyfalaf ac Ariannu 2018/19

	2018-19 £000'oeedd
Gwariant:	
Cronfa Gyffredinol	23,773
Tai Cyhoeddus	36,496
CYFANSWM GWARIANT	60,269
Arianwyd gan:	
Benthyca	24,501
Derbynebaw Cyfalaf	3,624
Grantiau, Cyfraniadau Lwfans Gwaith Trwsio Mawr	7,404
Adnoddau Eraill y Cyngor	24,740
Cyfanswm Ariannu	60,269

Asesiad Gwariant Safanol	£000
Asesiad o Wariant Safonol LIC ar gyfer y Cyngor yw:	264,333
Y Gyllideb wirioneddol a gymeradwywyd gan y Cyngor yw:	264,328